

Oponentní posudek bakalářské práce

Název práce: Vzájemná interpretace křesťanství a buddhismu v pohledu Paula Williamse a Thich Nhat Hanha

Autorka práce: Libuše Weinerová

Autorka ve své práci podniká odvážný pokus: chce porovnat dvě knihy, jejichž společným jmenovatelem je tematizace jiné než vlastní náboženské tradice z východisek náboženské tradice vlastní, tedy té, ve které je autor ukotven. Konkrétně jde o přejnou interpretaci křesťanství z perspektivy buddhistického učence a o vstřícnou, byť zároveň i kritickou interpretaci buddhismu z perspektivy křesťanského učence (který ovšem před svou konverzí ke křesťanství buddhismus praktikoval).

Autorka se svého odvážně vytyčeného cíle zhostila svědomitě, rozsah její práce je opravdu značný a mimořádný. Pokusila se poctivě vyrovnat s několika relevantními kontexty, které považovala za podstatné pro náležité uchopení hlavního tématu práce. Mám jistou otázku nad jejím rozhodnutím na jedné straně poměrně obsáhle pojednat naukové základy buddhismu, kterým věnuje v předložené bakalářské práci desítky stran. Jsou to v religionistice dobře známé a snadno dostupné informace.

Navíc tím práci zatížila jistou nesymetrií, protože nic podobného nepodniká v případě křesťanství. Rozhoduje se tak vědomě, protože obeznámenost s křesťanstvím předpokládá (jak říká). Toto rozhodnutí ale prozrazuje jisté nedorozumění ohledně žánru bakalářské práce. Bakalářská práce není knížka pro širokou veřejnost, je to vědecká postupová práce, ve které je třeba počítat s oponenturou oborově kompetentních akademiků (ne s vědomostními horizonty široké veřejnosti). U akademických hodnotitelů práce je obeznámenost s naukovými základy buddhismu úplně stejně samozřejmá jako obeznámenost s naukovými základy křesťanství.

Po obsáhlém pojednání o buddhismu autorka zařazuje kapitolu věnovanou mezináboženskému dialogu. V této souvislosti konstatuji jistou selektivitu zpracované literatury. K problematice mezináboženského dialogu a mezináboženských vztahů je i v českém jazyce opravdu dost relevantní odborné literatury, z níž většinu autorka ve své práci nevyužila.

Třetí kapitola nabízí (podle komentáře autorky) příklad jiného přístupu ke sledované problematice, než je ten, který bude posléze sledovat ve dvou zvolených knihách, a sice dialog na rozhraní buddhismu a křesťanství v knize nazvané Mnich a lama. (Není jisté ani zřejmé, jaké je místo této kapitoly ve vnitřním uspořádání a celku práce).

V následujících čtyřech kapitolách autorka postupně představí své hlavní téma: nejprve knihu Živý Buddha a živý Kristus - o jejímž autorovi v úvodu kapitoly pojedná - a posléze se věnuje poměrně podrobně obsahu jednotlivých částí knihy, přičemž jako samostatnou kapitolu zařazuje svůj komentář této knihy. Čtenář by očekával, že analogická struktura bude následovat i u druhé vybrané knihy, to jest, že po kapitole věnované knize Neočekávaná cesta bude následovat další kapitola, která bude autorčiným komentářem obsahu této druhé ze dvou sledovaných knih. Ale není tomu tak, je to další z několika poněkud překvapivých asymetrických rysů práce, které působí dojmem jisté neuspořádanosti.

V sedmé kapitole je pak provedeno docela přesvědčivé porovnání obou vybraných knih. Autorka se snaží opravdu pozorně sledovat nejen shody, ale i rozdíly v pojetí obou autorů.

Autorka žel nevěnovala dostatečnou pozornost jazykové a stylistické úpravě práce, takže v odevzdané verzi zůstalo zbytečně mnoho chyb a nepřesností.

Jako problematické vidím také zvolení dvou autorů, kteří mají nestejný přístup k oběma sledovaným tradicím. To jest, jeden autor vyrostl v buddhistické tradici a z východisek této tradice se s porozuměním přibližuje jiné tradici (jíž je křesťanství), zatímco druhý autor nejprve přijal jednu tradici (buddhismus) a posléze dospěl k rozhodnutí konvertovat k druhé ze dvou sledovaných tradic (tedy ke křesťanství), což - jakkoliv jsou to jistě autentické příběhy duchovního hledání - do práce vnáší jistou principiální nesouměřitelnost v povaze obou sledovaných knih. Je dost předvídatelné, že člověk, který byl buddhistou a konvertoval ke křesťanství, bude považovat rozdíly mezi oběma tradicemi za principiální (a mnohé shody či podobnosti za iluzorní), protože právě vnímání zásadního rozdílu mezi oběma tradicemi bylo součástí jeho rozhodnutí konvertovat od jedné ke druhé. Naproti tomu buddhistický autor žádnou takovou dekonverzi neprodělal (nebyl křesťanem předtím, než se stal buddhistou) a už z toho důvodu je jeho interpretační východisko zcela odlišné.

Autorka v některých pasážích předložené práce nezachovává religionistický odstup od sledované problematiky a hovoří angažovaně, vyznavačsky, v první osobě množného čísla, o víře, o lásce, o Bohu, o Kristu atd. Vůči takovým výpovědím mám samozřejmě respekt, ale bakalářská práce v oboru religionistiky má určitá pravidla a určité žánrové náležitosti. Religionistická tematizace náboženských výpovědí je jiná než tematizace teologická resp. vyznavačská.

Závěrem shrnuji: práce svědčí o velmi poctivém zápase s náročným tématem, autorka odvedla opravdu velký kus práce, to bych chtěl vyzdvihnout a ocenit. Zároveň v předložené bakalářské práci zůstaly některé věcné a některé formální nedostatky. Navrhuji hodnocení C.

Prof. Pavel Hošek Ph.D.

24. ledna 2022